

RAZGOVOR S MINISTROM GARIJEM CAPPELLIJEM

Još ne razmišljamo o ukidanju zvjezdica, ali ne smijemo bježati od te teme!

U većini europskih zemalja **kategorizacija ne spada pod djelokrug rada države već to rade specijalizirane agencije** ili udruženja, a sudjelovanje hotela je na bazi dobrovoljnog pristanka. Primjerice u Velikoj Britaniji je situacija takva da oni bez službenih zvjezdica imaju najskuplje hotelske lance na svijetu

Razgovarala
Barbara Durasović
Foto
Zvonimir Pandža

MINISTAR TURIZMA GARI CAPPELLI početkom je tjedna u Dubrovniku sudjelovao na otvorenju jednog od najznačajnijih svjetskih znanstvenih događaja iz područja biomedicine – 'The Tenth ISABS Conference on Forensic and Anthropologic Genetics and Mayo Clinic Lectures in Individualized Medicine'. Boravak u Dubrovniku bio je povod za susret s nositeljima turizma juga Hrvatske, a izdvojio je i vremena za razgovor za DuList u kojem se osvrnuo na aktualne teme ove najvažnije gospodarske grane u državi.

Turističke zajednice moraju se učinkovitije baviti promocijom i upravljanjem destinacijama, moraju ojačati svoja znanja u promociji, brendiranju, marketingu i PR-u

Posljednjih nekoliko dana u medijima se puno govori o kategorizaciji hotela. Koji je Vaš stav po tom pitanju?

Od početka svog mandata susreo sam se s brojnim dužnosnicima i dionicima turizma u zemljama zapadne Europe kao što su Velika Britanija, Njemačka, Francuska, Italija s kojima sam razgovarao o mogućnostima poboljšanja suradnje te iskustvima na području razvoja turizma, a među brojnim

temama našla su se pitanja standardizacije, razvrstavanja i kategorizacije smještajnih objekata. Čuo sam brojne primjere prakse u određenim zemljama, primjerice u Velikoj Britaniji je situacija takva da oni bez službenih zvjezdica imaju najskuplje hotelske lance na svijetu. Naime, u većini europskih zemalja kategorizacija ne spada pod djelokrug rada države već to rade specijalizirane agencije ili udruženja, a sudjelovanje hotela je na bazi dobrovoljnog pristanka. Trenutno se u Ministarstvu turizma ne razmišlja o ukidanju službenih zvjezdica u hrvatskim hotelima, mislim da za takvu odluku hrvatsko društvo i hrvatsko hotelijerstvo tek treba stasati. Međutim, ne treba bježati od same te teme, u budućem razdoblju ona može biti otvorena za razmatranje i diskusiju i to sa strukom, predstavnicima udruga i relevantnim dionicima u turizmu. Naš glavni cilj koji je definiran Strategijom razvoja turizma do 2020. godine je ulazak Hrvatske među 20 najkonkurentnijih turističkih destinacija. Upravo zato iznimno je važno pratiti globalne trendove u turizmu i u skladu s njima razmatrati mogućnosti unapređenja hrvatskog turizma uzimajući naravno u obzir sve specifičnosti Hrvatske kao tržišta.

Nedavno ste predstavili svoj plan tzv. robinzonskog turizma. Možete li objasniti o čemu je konkretno riječ i hoće li Ministarstvo turizma određenim subvencijama pomoći u jačanju robinzonskog smještaja? Shvaćajući važnost stvaranja dodatne ponude u destinaciji, ali i potreba suvremenih turista koji uz klasične smještajne objekte sve više teže tome da svoj odmor provedu na drugačiji, jednostavniji, opušteniji i nesvakidašnji način u prirodi, predložili

TURISTIČKA GODINA, A NE SEZONA

Očekujemo rast od 10 posto turističkog prometa Iznimno sam zadovoljan dosadašnjim djelom turističke godine. Namjerno koristim izraz turističke godine, a ne sezone jer od početka godine do sredine lipnja u Hrvatskoj je ostvareno oko 4 203 470 dolazaka i oko 14 753 840 noćenja gostiju što je u odnosu na isto razdoblje lani povećanje od oko 22 posto. Sami lipanj bilježi pak povećanje od 46 posto u dolascima i 51 posto u noćenjima. Iznimno me vesele odlične najave i za post sezonu gdje bilježimo dobar booking u listopadu pa čak i u studenom. U konačnici očekujem, na godišnjoj razini, rast od oko 10 posto turističkog prometa dok se on na razini Europe očekuje od oko 3 posto. To su izvrsni rezultati i ova će turistička godina po svim dosadašnjim pokazateljima biti rekordna.

Postavljanje kamera i 'brojača ljudi' je važno zbog smanjivanja gužvi i materijalne štete na objektima te podizanja ugleda Dubrovnika kao sigurne destinacije

smo izmjene Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji objekata koji bi po novome omogućili tzv. robinzonski smještaj u obiteljsko poljoprivrednim gospodarstvima i domaćinstvima. Do sada su takvi oblici smještajne ponude bili mogući samo u ruralnim sredinama, i to putem registriranih tvrtki, odnosno ugostiteljskim objektima za smještaj, a navedene izmjene ovu bi smještajnu ponudu proširile na urbana područja i na ostale pružatelje usluga smještaja u turizmu. E-savjetovanje je otvoreno do 26. lipnja i pozivam sve da se svojim prijedlozima, idejama i mišljenjima aktivno uključe u raspravu.

Tko bi konkretno u Dubrovniku i njegovoj široj okolici mogao imati koristi od robinzonskog turizma? Je li isključivo riječ primjerice o OPG-ovima na Elafitskim otocima i Gornjim selima, Konavlima ili Primorju ili taj plan obuhvaća i sam uži centar Dubrovnika?

Mogućnosti su velike i raznolike, a korist bi u Dubrovniku i okolici mogli imati kako domaći, kreativni i maštoviti pojedinci u ruralnim i urbanim sredinama, tako naravno i sami gosti. Naime, cilj predloženih izmjena je prilagoditi sadržaj suvremenim potrebama današnjih turista. Kreacijom novih proizvoda robinzonskog smještaja u neuobičajenim uvjetima stvara se okvir za obogaćivanje ponude za specifične tržišne skupine. Osim što će stvaranje dodatne i drugačije smještajne ponude ojačati konkurentnost pojedine destinacije, ove će izmjene Pravilnika omogućiti pojedincima, domaćinstvima i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima ostvarivanje dodatnih prihoda od poslovanja, ali što je najvažnije i samozapošljavanje inovativnih, mladih i kreativnih osoba. Predloženim izmjenama stvara se mogućnost realizacije novih atraktivnih odredišta za odmor i razonodu svima onima koji žele iskusiti drugačije i ležernije vidove odmora i opuštanja. Smještaj se može pružati u šatorima, prostorijama ili prostorima za smještaj izrađenih od lokalnog i prirodnog materijala te prirodne mogućnosti – stare kuće od kamena ili drva, kolibe od trstike ili granja, pećine, prostorijama i prostorima neuobičajenog oblika ili postavljeni na neuobičajeni način – pod zemljom, na stupovima, drvu, vodi, stijeni i slično.

Dubrovnik je već ostvario milijun noćenja, i ove godine se očekuju izvrsni turistički rezultati. Postoji li bojazan da je Dubrovnik došao do svog maksimuma?

Hrvatska je tijekom proteklih nekoliko godina ostvarila veliki rast u vidu turističkog prometa, što je s jedne strane pozitivno, a s druge strane u određenim destinacijama dovodi u pitanje održivost jer turistička infrastruktura jednostavno nije prilagođena novim uvjetima. Vjerujem da su u menadžmentu destinacija koje se suočavaju s ovakvim izazovima toga svjesni i da znaju da su potrebne određene prilagodbe jer će inače pojedine destinacije stagnirati ili čak nazadovati. Upravo zato, smatram da je destinacijski menadžment ključan faktor uspjeha bilo koje destinacije. S druge strane, rješenje problema o kojem govorite može se pronaći u produženju sezone i smanjivanju pritiska velikog broja posjetitelja u ljetnim mjesecima. To nije važno samo za ekološku održivost, već i održivo poslovanje jer osigurava aktivniji ekonomski promet tijekom dužeg razdoblja u godini. Isto tako, svaka destinacija se treba opredijeliti kakav turizam želi i može razvijati, a lokalna zajednica, odnosno lokalno stanovništvo moraju biti dio tog procesa i trebaju sudjelovati u njenom razvoju.

Često se u javnosti mogu čuti negativni komentari u vezi broja cruisera, gužvi i prekomjernog broja gostiju u Povijesnoj jezgri, zbog čega turisti stječu negativan doživljaj Dubrovnika. Mislite li da se ograničavanjem broja ulazaka u Povijesnu jezgru na 8 tisuća, što je preporuka UNESCO-a, može nešto poboljšati? Ili je potrebno iznalaziti neka nova rješenja?

Kao što sam već spomenuo stvaranje turističke godine, a ne sezone neophodno je kako bi se smanjio pritisak velikog broja gostiju tijekom lipnja, srpnja i kolovoza i disperzirao na druge mjesece u pred i post sezoni. Uz sigurnost, naša prirodna i kulturna baština su jedne od naših komparativnih prednosti koje želimo i trebamo sačuvati. Naime, jedno od ključnih ciljeva hrvatskog turizma, što je navedeno u akcijskom planu razvoja zelenog turizma je podizanje razine znanja, razumijevanja i podrške javnosti u zaštiti naše kulturne i povijesne baštine. Uvođenje ograničenja na broj ulazaka gostiju u staru povijesnu jezgru grada može biti učinkovito rješenje kao jedna od mjera u područjima gdje ne postoji mogućnost daljnjeg razvoja infrastrukture koja je u skladu s očuvanjem takvih područja. Postavljanje kamera i 'brojača ljudi' je važno zbog smanjivanja gužvi i materijalne štete na objektima te podizanja ugleda Dubrovnika kao sigurne destinacije.

Treba dati vremena da projekt zaživi u punom smislu te riječi i da se vide njegovi stvarni rezultati.

Dubrovnik, kao i ostatak turističke Hrvatske ima velikih problema s radnom snagom. Ima li Ministarstvo preporuke i rješenja?

Manjak radnika u turizmu je izazov s kojim se Hrvatska susreće posljednjih nekoliko godina, i to ne samo u sustavu turizma, već i kod ostalih djelatnosti, posebice ulaskom Hrvatske u Europsku uniju kada je određen broj ljudi na rad i školovanje otišao u zemlje Europske unije. Problem manjka radne snage postoji i zahtijeva sveobuhvatno, sustavno rješenje. To nije pitanje samo Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na kojem se treba vidjeti koliko je osoba evidentirano koji stvarno potražuju posao, jer broj nezaposlenih koji se dobiva od HZZ-a ne slaže se sa stvarnim stanjem. Naime, dobar dio tih evidentiranih nezaposlenih osoba ili je zaposleno na crno ili radi u inozemstvu, a preko Zavoda za zapošljavanje ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu. Ovo pitanje nije izazov samo Ministarstvu rada i mirovinskog sustava ili pak Ministarstvu turizma, već svih dionika turističkog sustava osobito poslodavaca u turizmu koji su svojim zaposlenicima nužni osigurati kvalitetne i adekvatne uvjete rada, od pristojnih primanja, radne satnice, slobodnog dana u tjednu, smještaja, godišnjih ugovora. Svi dionici u turizmu, privatni i javni sektor moraju dati svoj obol u stvaranju uvjeta koji će moći privući kvalitetne radnike, ali i učiniti rad u turizmu svima privlačnijim. Iako izazov nedostatka radne snage u određenoj mjeri kod pojedinih poslodavaca postoji on na tijek i rezultate ove turističke godine, prema dosadašnjim rezultatima, nema i ne bi trebao imati utjecaja. Nadalje, kako bi se dugoročno u turizmu osigurali kvalitetni radnici, Ministarstvo turizma radi na realizaciji Regionalnih centara kompetentnosti za ugostiteljstvo i turizam koji bi nudili potrebna stručna znanja i vještine. Njihov cilj je modernizacija strukovnog obrazovanja za turizam i ugostiteljstvo u skladu s potrebama tržišta rada te podizanje njegove kvalitete u svrhu povećanja zapošljivosti učenika kao i mogućnosti za daljnje obrazovanje. Ukupna alokacija EU sredstava za tri natječaja iznosi 35.000.000 eura, a prema Strategiji do 2020. godine u Hrvatskoj bi trebalo biti između pet i sedam centara kompetencija, raspoređenih po cijeloj zemlji.

Očekujete li tijekom sezone nove probleme na granicama, vezano

uz Schengenski režim? Dubrovnik je posebno kritičan budući da gosti iz zapadne Europe koji dolaze u Dubrovnik cestovnim putem, moraju proći čak tri granice i šest graničnih provjera.

Trenutno je dogovorena privremena derogacija primjene Uredbe za granične prelaze na unutarnjoj granici prema Sloveniji i Mađarskoj, te je na snazi aktivacija ciljanih kontrola kod čekanja dužih od 15 minuta. Na pojedinim graničnim prijelazima prelazi se na ciljane kontrole i prije tih navedenih 15 minuta. Znači privremeno su obustavljene striktno kontrole putnika na graničnom prijelazu, ali će se i dalje provoditi mjere pojačane kontrole i to po procjeni. Taj problem po meni je riješen na brz i učinkovit način i drago mi je da je on na neki način kulminirao u pred sezoni, a ne u samoj špici sezone. Isto tako, gužvi će s jedne strane biti, to je neminovno zbog dolaska velikog broja gostiju. To je uobičajeno, ali vjerujem da velikih kolona i zastoja na samim graničnim prijelazima neće biti.

Najavili ste, do kraja ove godine, reformu turističkih zajednica. Nazire li se konkretan koncept budućeg rada ureda i koje su temeljne odrednice promjena?

Turističke zajednice moraju se učinkovitije baviti promocijom i upravljanjem destinacijama, moraju ojačati svoja znanja u promociji, brendiranju, marketingu i PR-u. Isto tako, želimo reformirati Glavni ured Hrvatske turističke zajednice od kojeg očekujem veći angažman u promociji zemlje na pojedinim tržištima, ali uz punu kontrolu učinkovitosti svake utrošene kune u tom procesu. Ono što često naglašavam, a iskustva s terena to samo potvrđuju, je specifična turistička promocija Hrvatske prilagođena svakoj pojedinoj zemlji.

S obzirom na sve bržu promjenu trendova ponude i potražnje, pristup tržištima i koncept promocije potrebno je ažurnije i brže prilagođavati novim izazovima. Upravo zato Hrvatska turistička zajednica raspisuje natječaj za deset atraktivnih pozicija za direktore predstavništava u inozemstvu i vjerujem da će biti dosta zainteresiranih stručnih ljudi koji će se javiti na natječaj. Također, nužnija je i jača promocija posebnih proizvoda, ali i puno kvalitetnija promocija hrvatskog kontinenta. Naš cilj je čitav sustav turističkih zajednica i predstavništava u svijetu reformirati na način da budu efikasniji, proaktivniji te u konačnici konkurentniji što je preduvjet nastavka rasta hrvatskog turizma.